

משרד החינוך
המינהל למדע וטכנולוגיה

חיים *הישר*
גלישה בטוחה *האינטרנט*

קטלוג חיים ברשת

פעילויות בנושאי חינוך לגלישה בטוחה ואחראית ברשת

המינהל למדע וטכנולוגיה מוביל את נושא **חינוך לגלישה בטוחה ואחראית ברשת** כחלק מתכנית התאמת מערכת החינוך למאה ה-21. הפעילות מתמקדת במספר תחומים עיקריים: הסדרת מדיניות, פיתוח מקצועי, הכנת פעילויות חינוכיות לתלמידים וצוותים מקצועיים, פרסום והסברה, פיתוח תכנים פדגוגיים, ופיתוח שיתופי פעולה לקידום המודעות לנושא.

קטלוג פעילויות זה מיועד לצוותי "חיים ברשת" ולכל איש חינוך העוסק בחינוך לגלישה בטוחה ואחראית ברשת. הקטלוג מרכז מגוון סדנאות למורים, מערכי שיעור ופעילויות העשרה כמשחקים וסרטונים לתלמידים בנושאי אתיקה ומוגנות ברשת בנושאים כדוגמת: רשתות חברתיות; זכויות יוצרים; ניהול זמן ברשת; פרטיות; מצבי סיכון ברשת ועוד. כמו כן, ניתן למצוא בקטלוג את המצגות המרכזיות שהופקו לאורך השנים בימי השיא של היום הלאומי לגלישה בטוחה ברשת האינטרנט. המאגר נבנה באופן אינטראקטיבי כך שהקלקה על הפריט הרצוי תפנה אתכם למיקומו באתר האינטרנט של המינהל למדע וטכנולוגיה. אנו מקווים כי תמצאו קטלוג זה, על שלל פעילויותיו, שימושי ויעיל עבורכם בהטמעת הנושא במוסדות החינוך ומודים לכל מפתחי הפעילויות על תרומתם ופרסום פעילותם בקטלוג זה.

מאגר החומרים יוסיף ויתעדכן בהמשך, למידע נוסף ניתן לפנות לאתר [המינהל למדע וטכנולוגיה](#) וכן לדף הפייסבוק: [אתיקה ומוגנות ברשת](#).

בברכה,

צוות מטה- **חיים ברשת**

גף יישומי מחשב, המינהל למדע וטכנולוגיה

משרד החינוך

תוכן עניינים

4.....	סדנאות למורים
5.....	יום לאומי לגלישה בטוחה- תכנים מרכזיים
7.....	רשתות חברתיות
17.....	מצבי סיכון ברשת
17.....	בריונות מקוונת (סיברבולינג)
18.....	פגיעה מינית
20.....	טלפונים ניידים
21.....	אבטחת מידע ופרטיות ברשת
22.....	ניהול זמן
24.....	פעילות להורים וילדים בנושא גלישה נבונה
25.....	פעילות לשכבות א'-ג
27.....	פעילות לשכבות ד'-ו'
30.....	אמנות לגלישה בטוחה
31.....	סרטונים
34.....	משחקים

סדנאות למורים

לפניכם מספר סדנאות למורים העוסקות בהכרות של תרבות הרשת בדגש על עולמם של הילדים בה. הסדנאות עומדות לרשותכם לשימוש והדרכת צוות המורים. חשוב להתעדכן ולהכיר את מרחבי הרשת ומה ברשותם להציע להעשרת תהליכי הוראה – למידה בכלל והיבטים ערכיים כגלישה בטוחה ברשת בפרט.

אלימות מינית ברשת

סדנא למורים העוסקת במורכבות העולה מחיבור בין שלושה עולמות של תוכן: הרשת, הפגיעה המינית וקבוצת השווים. מטרת הסדנא לבחון את עמדותיהם של המבוגרים המשמעותיים בבית הספר אל מול המורכבות הזו ולאפשר בעזרת כך שיח רלוונטי ומשמעותי עם ילדים ובני הנוער בנושא.

[הנחיות לסדנא](#)

סדנא חיים ברשת

סדנא העוסקת בחשיפה וחשיבה משותפת על סוגיות העולות במרחב הדיגיטאלי, הכרות עם תרבות הרשת של בני הנוער

[חיים ברשת \(עברית, ערבית, אנגלית\)](#)
[חיים ברשת - כולל הנחיות למנחה](#)

לחנך את דור הרשת

"טכנולוגיות המידע והתקשורת הדיגיטאלית משנות את כל סביבתו הקיומית של האדם. הן מפיצות כמויות עצומות של מידע, משנות את דרכי השימוש במידע ואת מעמד בעלי הידע. הן משפיעות על התקשורות חברתיות ועל עולם התעסוקה. השליטה בהן היא תנאי להשתלבות בעולם החדש..." (ד"ר עוזי מלמד 2006)

במצגת שלפניכם נציג חלק מההיבטים החינוכיים הבעייתיים הקשורים לעבודה בשילוב האינטרנט וזאת כדי לסייע בידי המורה להפוך את האינטרנט לכלי עבודה משמעותי ואפקטיבי בתהליכי ההוראה, תוך ניצול יתרונותיו והתמודדות מושכלת עם הבעיות שהוא יוצר.

כמחנכים, איננו יכולים להישאר אדישים לעובדה זו או לראות בטכנולוגיה – איום.

עלינו ללמוד את הסביבה ולהתמצא בה באופן שיקדם את התפתחותנו המקצועית ויאפשר לנו לחנך ולצייד בכלים מתאימים את דור העתיד.

[לחנך את דור הרשת](#)

יום לאומי לגלישה בטוחה - תכנים מרכזיים

אחת לשנה אנו מקיימים אירוע שיא העוסק בהעלאת מודעות לגלישה בטוחה ברשת. מוסדות החינוך עוסקים בפעילויות חינוך לגלישה בטוחה במשך שבוע ימים בהתאם לנושא המיקוד השנתי. הפעילות החינוכית מכוונת להעלאת מודעות התלמידים והוריהם לשימוש חיובי ברשת האינטרנט בכלל וברשתות חברתיות בפרט, לפתח בקרב התלמידים ערכים חברתיים וכישורי חיים הולמים במציאות משתנה. ביום השיא מתקיימות הרצאות, פאנלים וסדנאות לתלמידים והורים בשילוב גורמי חוץ.

לפניכם ריכוז של המצגות המרכזיות שפותחו ליום הלאומי לגלישה בטוחה ברשת

"כולה לייק"?!... – תשע"א

היום הלאומי לגלישה בטוחה בסימן "כולה לייק?!...!"

[ערבית](#), [ערבית](#)

[הנחיות לפאנל היום הלאומי](#)

[תגים למשתתפי הפאנל](#)

יסודי | [הרצאה בנושא "כולה לייק?!...!"](#) [ערבית](#), [ערבית](#)

חט"ב וחט"ע | [הרצאה בנושא "כולה לייק?!...!"](#)

[ערבית](#) [ערבית](#)

[הנחיות למנחה](#)

חיים ברשת - תש"ע

יסודי | [חיים ברשת](#)

[חיים ברשת - כולל הנחיות למנחה](#)

חט"ב וחט"ע | [חיים ברשת](#)

[חיים ברשת - כולל הנחיות למנחה](#)

ממ"ד: חט"ב וחט"ע | [חיים ברשת - כולל הנחיות למנחה](#)

משטרת ישראל

חט"ב וחט"ע

מצגת מטעם משטרת ישראל המועברת בבתי הספר על ידי אנשי משטרה.

תשע"א | [משטרת ישראל – החיים ברשת](#) [ערבית](#), [ערבית](#)

תש"ע | [משטרת ישראל – בטיחות ברשת](#) [ערבית](#), [ערבית](#)

תשס"ט | [מערך שיעור לשוטר - יסודי](#)

תשס"ו | [מערך שיעור לשוטר – חט"ע](#)

האינטרנט שלי ואני – תשס"ט

חט"ב וחט"ע

האינטרנט שלי ואני - משקל המצגת כ-10M לשימוש להמתין כדקה עד לטעינתה

[הנחיות למצגת](#)

יום המשפחה – תשס"ח

יסודי | [לב הקהילה – ערכת פעילות משותפת להורים ולתלמידים](#)

חט"ב | [בימות דיון - הסבר למודל](#)

"ששת הכובעים" – [הנחיות לדיון](#)

חט"ע | [תזרמו, אל תיסחפו](#)

אני גולש נכון – תשס"ז

יום לאומי בסימן "הגנה והגינות" הציג את מכלול זוויות הראייה של שימושי האינטרנט, את החיובי בהם מחד והתרעה לגבי הסכנות בהם מאידך.

התכנים מלווים בדמויות של ארבעה ילדים הפוגשים סוגיות שונות הקשורות בהתנהגות בסביבה המתקשבת, והצעות שונות להתמודדות.

יסודי | [הגנה והגינות – אני גולש נכון](#)

[הנחיות למנחה](#)

חט"ב | [תזרמו, אל תיסחפו](#)

[הנחיות למנחה](#)

חט"ע | [סוגיות באתיקה וערכים עברית, ערבית](#)

אני גולש נכון – תשס"ז

יסודי | [אני גולש נכון עברית, ערבית](#)

שונות

[בדרך לגלישה בטוחה ואחראית](#) - מצגת שפותחה על ידי איגוד האינטרנט הישראלי, ובה טיפים להורים כיצד לפעול עם ילדיהם ברשת.

[הדרכה מטעם חיל התקשוב](#)

רשתות חברתיות

רשתות חברתיות (social networks) מהוות סביבה פתוחה וחופשית למשתמשים ברחבי העולם לתקשורת ושיתוף במידע. דוגמת: Twitter, You-tube, Delicious, Facebook, Google+ ועוד. לרשתות חברתיות תרומה בתהליכים החשובים לפרט (חברה; עבודה), הן מאפשרות לקבוצות אנשים הבוחרים להשתייך לקהילה (באמצעות יצירת פרופיל אישי) לקיים ביניהם קשר, שיתוף והחלפת מידע באמצעות רשת האינטרנט בנושאים שונים. ברשתות חברתיות ניתן לשתף בתמונות; מחשבות; מידע ובעיקר להכיר אנשים רבים במעגלים חברתיים ההולכים ומתרחבים אפשרות שיתוף המידע מעלה סוגיות אתיות רבות ומעלה את החשש לניצול לרעה של חופש הביטוי, לפגיעה בפרטיות, לגלישה ופריצת גבול בין תקשורת מקצועית אל תקשורת אישית ולחשיפה לתכנים פוגעניים.

לפניכם מערכי שיעור העוסקים בסוגיות האתיות שמציפות רשתות חברתיות:

מה ה"לייק" שלך?

שכבת גיל: ז' – יב'

רשימת דוגמאות למצבים שבהם על התלמידים לחוץ על כפתור הלייק. זיהוי מקרים שבהם עולות דילמות מוסריות או מצבים בהם עלולה להיווצר פגיעה בפרטיותם. לכל מקרה כזה הם מתבקשים לעצב כפתור ולנסח את ההודעות ש"יקפצו" לפני הלחיצה.

[הנחיות למנחה](#)

[הנחיות למנחה כולל פעילות](#)

[פעילות לתלמיד](#)

פותח ע"י מחוז תל אביב

דילמות חברתיות ברשתות חברתיות

שכבת גיל: א' – ד'

דיון בעקבות הצגת מקרים שכיחים המתרחשים ברשתות חברתיות המותרות לפעילות של ילדים צעירים ובפורומים בית ספריים. העלאת שאלות לדיון בכיתה שיציפו ויחדדו את הבעייתיות בסיטואציות השונות.

מדריך והפנייה לפעילות:

[קובעים פגישה כיתתית](#), [הנחיות](#), [פעילות](#)

[מספרים על.. הנחיות, פעילות](#)

[חושפים פרטים מזהים הנחיות, פעילות](#)

[חושפים רגשות הנחיות, פעילות](#)

[כל מי ששונא הנחיות, פעילות](#)

[גיבוש אמנה כיתתית](#)

פותח על ידי מחוז מרכז

הפנים שלך ברשתות חברתיות

שכבת גיל: ז'- יב', מתאים גם לחינוך מיוחד

דיון כיתתי בנושא רשתות חברתיות: אופי הכתיבה ברשת החברתית, ההבדל בין תקשורת פנים אל פנים לעומת תקשורת דרך המחשב. התכנים המועלים לרשת ומי יכול לצפות בהם. חברותיות ברשת

[הנחיות למנחה](#)

[דיון כיתתי בנושא: רשתות חברתיות](#)

פיתוח: חינוך מיוחד

בסה"כ אהבתי!?

שכבת גיל: ז'- יב'

משחק מפעיל המעורר דיון על פי חשיפה למצבים המתרחשים ברשת בהם על התלמיד לבחון האם עליו להקליק "אהבתי" או לא. במהלך המשחק התלמיד לומד ניבים וביטויים ממסכת אבות.

[הנחיות למנחה](#) [פעילות לתלמיד](#)

פיתוח: מחוז חיפה

כוחה של מילה ברשת החברתית

שכבת גיל: ה'- יב'

פעילות הממחישה בכוחה של המילה הכתובה בעיקר ברשתות חברתיות, תוך מתן דוגמאות למקרים שעלו ברשת החברתית

[הנחיות למנחה](#)

[מילים ומושגים בשיח האינטרנטי](#)

פיתוח: מנח"י

על סדר היום - רשתות חברתיות

שכבת גיל: חטי"ב – חטי"ע

גיליון "על סדר היום – רשתות חברתיות" (מס. 107) כולל פעילויות העוסקות בהשלכות שיש לשימוש ברשתות החברתיות ובדרכים לשימוש מושכל בהן. הפעלות כוללת קטעי מידע **לדיון** בהם סיפורי מקרה מתוך עולמם של בני הנוער.

פיתוח: מינהל חברה ונוער

לומדים ומשחקים: להיות מחוברים

הפעילויות מדורגות לפי רמת קושי:

כוכב אחד- גיל 4-5, עד שלושה כוכבים לגילאי 8 +

פעילות שמטרתה להכיר לילדים מושגים והתנהגות בסביבה האינטרנטית בשפה שלהם ודרך פעילויות המתאימות לגילם.

הפעילות כוללת משחקים לשיפור מיומנויות חברתיות, תרבותיות, שפה ומתמטיקה. מאפשרת הצצה להשפעה שיש לחיים המקוונים על ילדינו ונותן להורים ולמורים הזדמנות לשבת עם הילדים ולדון בנושאים החשובים הללו.

הפעילויות עוסקות בפרטיות ברשת וטכנולוגיה מודרנית שהינה נחלת הילדים מגיל מוקדם מאד.

[לומדים ומשחקים: להיות מחוברים](#) [Being Online: Play and Learn](#) לחוברת בשפה האנגלית: **פעילות: נדב והמחשב**

שכבת גיל: ג' - ו'

דיון כיתתי בעקבות מצגת המביאה את סיפורו של נדב, תלמיד כיתה ד' אשר מתבקש לכתוב על משפחתו בעזרת רשת האינטרנט. דרך הכרת בני משפחתו, אנו מתוודעים לעולמו של נדב שחושף בפנינו מחשבות של ילד על היתרונות, החסרונות והסכנות שבשימוש באינטרנט.

[הנחיות למנחה](#) [פעילות לתלמיד](#)

פותח ע"י תקשוב חינוך מיוחד

השפה העברית לאורך השנים

שכבת גיל: ה' – ט'

חשיפת התלמידים לתהליכים שעברה השפה העברית במהלך השנים. יוני מתגייס ומקבל מספר ברכות, יש למצוא נקודות דמיון בין העגות השונות כולל "שפת הרשת"

[הנחיות למנחה](#)

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

פיתוח: חינוך התיישבותי

כמו דג ברשת

שכבת גיל: תלמידי ממ"ד, יי-יב'

בפעילות זו עולם הפייסבוק האנושי מדומה לעולם ה"פישבוק" – ממלכה של דגים. כל סוג של דג מציף בעיה או התמודדות אחרת שיש בפייסבוק, והתלמידים מציעים פתרונות אפשריים לבעיה.

[הנחיות למנחה כולל פעילות לתלמיד](#)

פיתוח: חינוך מתוך אמונה, ממ"ד

מחברים – חברות במבחן הרשת

שכבת גיל: ד' – ז'

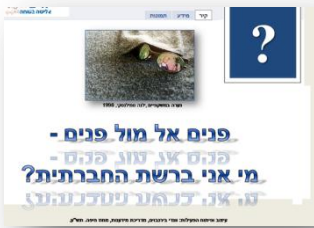
מדריך לילדים בעידן הדיגיטאלי הפעילות מפגישה את הגולשים עם שלושה סיפורים דמיוניים המציגים דילמות מציאותיות בהתנהלות ברשת בהן נבחנות מידות של חברות, הוגנות וכבוד לגולשים אחרים. לאחר קריאת הסיפורים הגולשים יכולים להביע את עמדותיהם בהצבעה לסקרים ובשליחת תגובות אישיות.

פיתוח: עמותת סנונית לקידום החינוך המתקשב, בשיתוף: מערך ממשל זמין- משרד האוצר; איגוד האינטרנט הישראלי; הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו; הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע- משרד המשפטים.

פנים אל מול פנים – מי אני ברשת החברתית?

שכבת גיל: חט"ב – חט"ע

פעילות חווייתית בסגנון משחק "הרמז" מטרתה להעלות למודעות התנהלות ראויה ונבונה ברשתות חברתיות, בדגש על העלאה וחשיפת מידע אישי.

בחינת דפים אישיים (בדויים) של תלמידים וקבוצות אליהם הם משתייכים

תוך הפעלת חשיבה ביקורתית

[פעילות לתלמיד](#)

"הצגת האני" ברשת חברתית

שכבת גיל: חט"ב – חט"ע

הפרופיל האישי שלנו ברשת, זה שאנו נדרשים למלא כאשר אנו נרשמים לרשת חברתית כלשהיא, הוא בעצם כרטיס הביקור שלנו. הדרך שבה אנו בוחרים להציג את עצמנו לחברים שלנו וגם לאלה שאינם מכירים אותנו. כיצד נציג את עצמנו לעולם? כמה מידע נחשוף על עצמנו? באיזה שפה נבחר להשתמש?

רק על עצמי לספר ידעתי - הבדלים בין תבניות פרופיל ברשתות חברתיות שונות

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

דרוש פרופיל - משימה בה נבחנת השפעת התמונה על תפיסת החבר ברשת.

[הנחיות למנחה](#) [פעילות לתלמיד](#) [עברית](#), [ערבית](#)

והפרופיל הזה הוא אני - משימה בה נבחנת השפעת הדרך שבה חבר מתאר את עצמו מילולית על הצופים בו

[הנחיות למנחה](#)

[הפעילות](#)

מה ארצה לדעת על מי שאני בוחר שיהיה לי לחבר? - משימה שבה התלמידים

מגדירים את המידע שחשוב להם לדעת על חבר חדש.

[פעילות לתלמיד](#) [עברית](#), [ערבית](#)

הרשת החברתית ואיפה אני ?

פעילות להגברת המודעות להתנהלות נבונה ברשת החברתית. הפעילות בקבוצות בהתאם לנושאים: היוצרים שמשותפים, הערניים לכל סכנה, הזהירים, החכמים שמתמודדים עם כל סכנה והחברותיים.

[הנחיות למנחה](#)

[דף בקרה](#)

[פעילות לתלמיד בשיטת הגייקסו](#)

[במסמך משותף \(Google Docs\)](#)

שתי פנים לרשת החברתית

שכבת גיל: ד'-ח'

מילוי שאלון מקוון בנושא הרשת החברתית, דיון תוך צפייה בסרטונים ובמצגת ויינתנו משימות לתלמידים. לאחר שבוע, התלמידים ישיבו שוב על אותו שאלון במטרה לבדוק אם חל שינוי בהרגליהם.

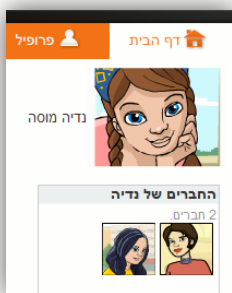
[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

[הצגת נתוני הסקר](#)

"חיים ברשת" – סימולציה אינטראקטיבית

שכבת גיל: ח'-י'

פעילות המדמה רשת חברתית. הגולש בוחר דמות של בחור או בחורה, ועליו לסייע לאותה דמות לעשות את צעדיה הראשונים ברשת החברתית, להתנהל באופן בטוח והוגן, ועם זאת להיות חברותית וליהנות ממה שקורה ברשת. דרך המצבים השונים המוצגים בסימולציה, נחשף הגולש הצעיר לנושאים מגוונים הקשורים לבטיחות והוגנות, מבין את ההשלכות של בחירות שונות שנעשות ברשת- גם על החיים האמיתיים, ומפתח מודעות גם ליתרונות ולהזדמנויות החיוביות הטמונות ברשת, אם משתמשים בה באופן ביקורתי ומושכל.

[פעילות לתלמיד](#)

פיתוח: עמותת סנונית לקידום החינוך המתקשב, בשיתוף: מערך ממשל זמין- משרד האוצר; איגוד האינטרנט הישראלי; הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו; הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע- משרד המשפטים.

* הפעילות המוצגת באתר היא בגרסת הרצה. גרסה סופית ומעודכנת תעלה לרשת בתחילת פברואר.

נורמות התנהגות ברשת

טכנולוגיה משנה את פני התרבות שלנו, השפה, דרכי ההתקשרות ואף נורמות חבריות. במרחבי הרשת עלינו להתנהל באופן זהיר, להפעיל שיקול דעת ולהיות ערים לסוגיות שאינן בהכרח באות לידי ביטוי במרחב הממשי. התנהלות נבונה במרחבי הרשת מחייבת אימוץ כללי התנהגות ושמירה על כללי אתיקה.

להלן מספר מערכי שיעור המספקים כלים יישומיים, התנהגותיים וטכניים לשמירה על בטחון אישי ברשת תוך מיצוי ההיבטים החיוביים בה:

שיח בצ'אט

שכבת גיל: ד' – ו'

זיהוי היגדים הגורמים לתחושת אי נוחות, מבוכה או המהווים סכנה לעומת היגדים המאפשרים להמשיך את השיחה בנינוחות.

[פעילות לתלמיד](#) [הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#) [עברית](#), [ערבית](#)

שיח בשניים

שכבת גיל: ו' – חט"ב

במהלך הפעילות נחשפים התלמידים לשיחה הנערכת בין בחור לבחורה באמצעות תוכנת מסרים מיידיים ICQ - זהו סיפורו הטרגי של אופיר רחום ז"ל.

התלמידים מתבקשים לזהות מסרים המעידים על סכנות במהלך השיח ולהעלות מקרים בהם מנוצלת הרשת לפגיעה.

[פעילות לתלמיד](#) [הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

מגילת הזכויות והחובות

שכבת גיל : ז' - י

אחת עשרה פעילויות מודולאריות שעוסקות בהכרת כללי האתיקה באינטרנט - מגילת זכויות וחובות המשתמש. כמו כן, דיונים משותפים שיתמקדו בהעלאת מודעות התלמידים לדילמות, קשיים, סכנות ופיתויים ברשת.

[הנחיות למנחה](#)

הפנייה לפעילות: [מגילת הזכויות והחובות](#)

פיתוח: רשת אורט - הפעילות המוצעת פתוחה לשימוש לכלל מורי חטי"ב - חטי"ע (ללא השתייכות לרשת אורט)

שלי או לא שלי

שכבת גיל : ד' - ו'

בפעילות זו התלמידים יעסקו בנושא הקניין הרוחני ובצורך בשמירה עליו

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד עברית, ערבית](#)

שיח ברשת

שכבת גיל : ד' - ו'

סיפור מקרה המתאר שיח ברשת והצעת דרכי התמודדות

[הנחיות למנחה](#) [פעילות לתלמיד עברית, ערבית](#)

זה יכול לפגוע

שכבת גיל : חטי"ב - חטי"ע

סיפור העוסק בנושא: שימוש לא מודע ומסירת פרטים מזהים בתוכנות מסרים מהירים, הפעלת שיקול דעת טרם יגיע למצב של פגיעה מינית

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

[סיפור: זה יכול לפגוע](#)

פיתוח: מנהלת מחשבים, מנח"י

קודי התנהגות

שכבת גיל: תלמידי חינוך מיוחד יסודי

הקניית קודי התנהגות לתלמידים בגלישה באינטרנט, דגש על כושר שיפוט תוך השוואה לקודי התנהגות בבית. דיון והשוואה בית - וחיים ברשת מה מותר? מה אסור?

[פעילות לתלמיד](#)

פיתוח: תקשוב חינוך מיוחד

עמידה מהצד - פעילות אינטראקטיבית

שכבת גיל: ו' - חט"ב

מהי "עמידה מהצד"? העמידה מהצד היא מצב שבו אדם נוכח במקום שבו מתרחש מעשה לא חברי, לא מוסרי, פוגעני, והוא איננו נוקט בעמדה או בפעולה כלשהי כדי לעוצרו.
במהלך הפעילות מוצגת לתלמידים תופעת העמידה מהצד וכל לתמיד מתבקש לבחון את עמדותיו האישיות בנושא. לאחר מכן, קוראים התלמידים סיפור ועונים על שאלות במטרה לעודד חשיבה אישית יצירתית ומורכבת ביחס לסיפור.

פיתוח: צוות בין הצלולים - המרכז לטכנולוגיה חינוכית בשיתוף הסתדרות המורים ואיגוד האינטרנט הישראלי

הרגלי גלישה - מהם חיים ברשת?

שכבת גיל: תלמידי חינוך מיוחד יסודי

שיח על הרגלי הגלישה של התלמידים ומיפוי אתרי גלישה פופולאריים

[פעילות לתלמיד](#)

פיתוח: תקשוב חינוך מיוחד

קישורון ברשת

שכבת גיל: ד' - ו'

יצירת דמות בשם "קישורון" אותו יש לקרב לעולם הווירטואלי, להכיר לו את המרחב, חברים נוספים ויצירת קודי התנהגות.

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

בוחרים נתיבים בעולם הווירטואלי

שכבת גיל: ד' - ו'

פעילות אישית ודיון בכיתה בדבר הרגשות האישיים המלווים את התלמיד הגולש ברשת וההתמודדות עם הרגשות הללו

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

כישורי חיים במרחב האינטרנט

שכבת גיל : ג'-ו'

מגוון מערכי שיעור שמטרתם לעמוד על ההבחנה ועל הרציפות בין החיים ברשת לחיי היום יום במרחב הפיסי, ועל היתרונות של השימוש באינטרנט לצד הסיכונים שבו. המערכים מזמנים שיח עם התלמידים ומבקשים לחזק אצלם את הכישורים שיכולים לשמש אותם במצבי האתגר השונים. המערכים עוסקים במגוון נושאים ובהם: חרם חברתי, הטרדה מינית, רשתות חברתיות, ניהול זמן ועוד.

[הנחיות למנחה](#)

פיתוח : אגף שפ"י

טהרת הלשון - מתבוננים ובונים, לא נופלים ברשת

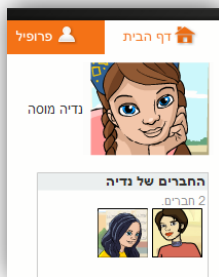
שכבת גיל : כיתות ד'-ו'

פעילות זו עוסקת באופני שיח ברשת ושמירה מלשון הרע ורכילות ברשת. בפעילות מוצגים מספר מקרים המעוררים מחשבה והתלבטויות, ומהם נגזרים כלים לזיהוי בעית לשון הרע, הבנת הסכנה שלה, התרחקות ממנה, תרגול חשיבה חיובית שיש בה דחיית לשון הרע ועיסוק בלשון הטוב.

פיתוח : ממ"ד שיעור 11 מתוך תוכנית חינוך: אמונה

"חיים ברשת" – סימולציה אינטראקטיבית

שכבת גיל : ח'-י'

פעילות המדמה רשת חברתית. הגולש בוחר דמות של בחור או בחורה, ועליו לסייע לאותה דמות לעשות את צעדיה הראשונים ברשת החברתית, להתנהל באופן בטוח והוגן, ועם זאת להיות חברתית וליהנות ממה שקורה ברשת. דרך המצבים השונים המוצגים בסימולציה, נחשף הגולש הצעיר לנושאים מגוונים הקשורים לבטיחות והוגנות, מבין את ההשלכות של בחירות שונות שנעשות ברשת- גם על החיים האמיתיים, ומפתח מודעות גם ליתרונות ולהזדמנויות החיוביות הטמונות ברשת, אם משתמשים בה באופן ביקורתי ומושכל.

[פעילות לתלמיד](#)

פיתוח : עמותת סנונית לקידום החינוך המתקשב, בשיתוף: מערך ממשל זמין- משרד האוצר; איגוד האינטרנט הישראלי; הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו; הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע- משרד המשפטים.

* הפעילות המוצגת באתר היא בגרסת הרצה. גרסה סופית ומעודכנת תעלה לרשת בתחילת פברואר.

מצבי סיכון ברשת

מרחבי הרשת ומאפייניה מחייבים שמירה ביתר שאת על התנהגות נבונה ושמירה על ביטחון אישי. קלות הפרסום ושיתוף במידע, אנונימיות והקלות שבהתחזות לאחר, בריונות ברשת, פגיעה מינית ומגוון של תכנים שחלקם אינם ראויים ואף מהווים סיכון כל אלה צריכים להדליק נורות אזהרה למשתמש. עלינו לחנך לזיהוי של מצבי סיכון שונים ברשת וכן לשימוש בשפה ראויה לשיח תקשורתי ומכבד ברשת על מנת ליצור מרחב נעים לשיחה ליצירה ולשיתוף באופן שיעצים אותנו ואת האחר.

להלן מערכי שיעור המתמקדים בריונות ברשת ובפגיעה מינית:

בריונות מקוונת (סיברבולינג)

בריונות ברשת היא תופעה קשה של אלימות המוגדרת כפעולות אגרסיביות חוזרות ונשנות המתבצעות על ידי יחידים. בריונות יכולה לבוא לידי ביטוי בדרכים שונות, כמו פגיעות פיזיות, עלבונות, בידוד חברתי ומניפולציות רגשיות. בריונים ברשת יכולים לתקוף את קורבנותיהם בגלוי, בציבור או בסתר, בהפצת מידע אישי או שקרי לעין כול. במרחבי הרשת תופעה זו מקבלת צורות שונות, ללא פנים וקול יש דיווחים על הטרדות עד לכדי בריונות. קיימים מעגלי פגיעה שונים שאליהם צריכה להיות התייחסות נפרדת וייחודית. יש לפעול למיגור התנהגות פוגענית זו כפי שאנו מטפלים בכל בעיית אלימות שהיא, בין אם מתבצעת במרחב הממשי ובין אם במרחב הווירטואלי.

בריונות

שכבת גיל: ו' – חט"ב

פעילות העוסקת באבחנה בין בריונות, לשון הרע/הוצאת דיבה, אלימות מילולית, עלבון והטרדה. התלמיד מתבקש להתאים בין אירוע למונח המדויק. תשובה נכונה מזכה את התלמיד במשוב מייד.

[פעילות לתלמיד](#)

פיתוח: מחוז תל אביב

נופלים וקמים

שכבת גיל: ד'-ו'

פעילות קבוצתית העוסקת בפיתוח יכולת להתמודד מול חשיפה לתכנים לא ראויים ברשת האינטרנט. התלמידים יתבקשו לשמש כיועצים לפניות המגיעות אליהם מגולשים המבקשים עצה.

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#) [סיפורי המקרה](#)

משפט ציבורי - אלימות בפייסבוק

שכבת גיל : ו' - חט"ב

פעילות בסגנון משפט ציבורי בנושא אלימות בפייסבוק בה יוכלו התלמידים לבחון את הטיעונים של שני צידי המקרה ולהכריע מה פסק הדין לדעתם

פיתוח : צוות בין הצלצולים - המרכז לטכנולוגיה חינוכית בשיתוף הסתדרות המורים ואיגוד האינטרנט הישראלי

פגיעה מינית

רחבי הרשת ומאפייניה מחייבים שמירה ביתר שאת על התנהגות נבונה ושמירה על ביטחון אישי. קלות הפרסום ושיתוף במידע, אנונימיות והקלות שבהתחזות לאחר עלולות לאפשר מצבי סיכון שונים ביניהם פגיעה מינית.

זה יכול לפגוע

שכבת גיל : חט"ב – חט"ע

סיפור העוסק בנושא : שימוש לא מודע ומסירת פרטים מזהים בתוכנות מסרים מהירים, הפעלת שיקול דעת טרם יגיע למצב של פגיעה מינית

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

[סיפור : זה יכול לפגוע](#)

פיתוח : מנהלת מחשבים, מנח"י

עזבוק

שכבת גיל : ד' - ט'

פעילות המבוססת על משל לסכנות האורבות בעולם הוירטואלי של הרשת החברתית. הסיפור מתאר מפגש בעייתי בין : גיבור קטין ודמות בגירה שהחל בעזבוק (הפייסבוק של העיזים...)

[פעילות לתלמיד](#)

פיתוח : מחוז צפון

פגיעה באמצעות האינטרנט – יש מה לעשות!

שכבת גיל : חט"ע

סדנא המועברת על ידי יועץ חינוכי. עוסקת בהשלכות הקשות של הפגיעה המינית, ובתפקידה של קבוצת השווים כשומרי סף על ידי חשיפה לאירועים העוסקים בפגיעה מינית ברשת האינטרנט

[הנחיות למנחה](#)

מאדום לירוק

שכבת גיל: ה'-ח'

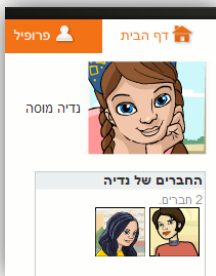
בפעילות זו נדרשים הגולשים לזהות מצבים שונים שעלולים להיות בעלי אופי חושפני, פוגעני או לא-בטיחותי, בדפים של גולשים צעירים מרשת חברתית דמיונית. על הגולשים לזהות את המצבים הלא זהירים או הפוגעניים ("נורות אדומות") ולשנותם למצבים חיוביים ובטיחותיים השומרים על פרטיות, בטיחות וכבוד לאחר ("נורות ירוקות").

[פעילות לתלמיד](#) (נדרשת סיסמת כניסה)

פיתוח: עמותת סנונית לקידום החינוך המתקשב, בשיתוף: מערך ממשל זמין- משרד האוצר; איגוד האינטרנט הישראלי; הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו; הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע- משרד המשפטים.

"היי נסיכה"

שכבת גיל: ד'-ו'

ספר דיגיטאלי - סיפורה של רבקה מגן בספר דיגיטלי המספר על מפגש בין נערה לנער ברשת והקשר הנרקם ביניהם. בעקבות הסיפור יש פעילויות הקשורות לזהויות ברשת, למפגש בין המציאות ברשת למציאות שמחוצה לה, למסירת פרטים אישיים ברשת ועוד

[פעילות לתלמיד](#)

פיתוח: עמותת סנונית לקידום החינוך המתקשב, בשיתוף: מערך ממשל זמין- משרד האוצר; איגוד האינטרנט הישראלי; הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו; הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע- משרד המשפטים.

טלפונים ניידים

אותי זה לא מצחיק

שכבת גיל: חטי"ב – חטי"ע

בפעילות זו התלמיד נחשף לסרטונים שהועלו לרשת בעזרת טלפונים ניידים, בפעילות הוא נחשף לחוק כבוד האדם ואת חוק ההגנה על הפרטיות

[הנחיות למנחה](#)

אינטרנט בטלפון הנייד, מותר או אסור מה תחליטו?

שכבת גיל: חטי"ב – חטי"ע

בפעילות נעסוק בצילום במצלמות במכשירים הסלולאריים והפצת המידע תוך פגיעה בפרטיות המצולמים. בפעילות התלמידים יכירו את חוק כבוד האדם וחוק ההגנה על הפרטיות

[הנחיות למנחה](#)

אבטחת מידע ופרטיות ברשת

מי אכל את הדייסה שלי ?

שכבת גיל : ד'- ו'

הגנה על פרטיות ברשת האינטרנט – סיפור מקרה בו בוצעה הפרה של פרטיות וההשלכות בעקבות.

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

שמירה על פרטיות ברשת

שכבת גיל : ד'- ו'

הגולשים ברשת מתבקשים לעיתים קרובות למסור מידע אישי במצבים שונים, למשל : בעת מילוי שאלונים, בעת רישום לאתרים ולפורומים, בפתיחת דואר אלקטרוני וכו'. בפעילות זו התלמידים לומדים כיצד לפעול בעת מילוי טפסים ברשת – מה למסור ומה לא...

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#) [עברית](#), [ערבית](#)

מלא פרטים וזכה בפרס

שכבת גיל : ד'- ו'

בפעילות זו התלמידים לומדים כיצד לנהוג בעת מילוי טפסים

[פעילות לתלמיד](#) [עברית](#), [ערבית](#)

פרטים מזהים

שכבת גיל : א'- ג'

פעילות זו עוסקת בפיתוח המודעות של הגולשים הצעירים למידע אותו הם מוסרים על עצמם ברשת, במיוחד בעת מילוי שאלונים.

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#) [עברית](#), [ערבית](#)

אנימציה בנושא אבטחת מידע

שכבת גיל : ד'- חט"ב

הפקת סרטון אנימציה בנושאי אבטחת מידע

[הנחיות לתלמיד](#)

ניהול זמן

"הבה נחלק זמננו כראוי, אם נחלק אותי כראוי יישאר לנו זמן פנוי." מישל דה מונטן

ניהול זמן הוא ערך חשוב לביסוס אורח חיים. חשיבות ערך זה עולה במרחב האינטרנטי, שגורם עיתים תחושה של אובדן זמן. בני נוער, ולא רק הם, מבליים שעות ארוכות מאד מול הרשת ללא כל מודעות לניהול זמן. סוגייה זו ניתנת לשליטה באמצעות העלאה למודעות. חשוב לתת לילדים כלים כיצד לנהל את הזמן נכון כדי להימנע ממצבי דמויי התמכרות ואף מנזקים פיזיולוגיים כתוצאה משיבה ממושכת מול המחשב.

לפניכם מספר מערכי שיעור העוסקים בתכנון ניהול זמן יעיל:

סיפורים חיים ברשת

שכבת גיל: א' – ב'

סיפורים העוסקים בחשיבותה של חברות וניהול זמן. הסיפורים מלווים בשאלות מנחות למורה ופעילויות נלוות.

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד](#)

נתפס ברשת

שכבת גיל: ה' – חט"ב

פעילות זו דורשת הכנה מקדימה של שלושה ימים בהם נערך מעקב אחר הרגלי הגלישה של התלמיד. בעקבותיהם מתקיים שיח על הנתונים שהתגלו.

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות לתלמיד עברית, ערבית](#)

בחן את עצמך

שכבת גיל: ד' – חט"ע

שאלון – בחן את עצמך: האם אני מכור? השאלון מספק משוב מיידי לתלמיד

[פעילות לתלמיד](#)

גולשים ולא נסחפים

שכבת גיל: ד' – ו'

פעילות להעלאת המודעות לסכנת ההתמכרות לגלישה ברשת ולפיתוח היכולת של התלמיד להיות צרכן נבון של הרשת. התאמת היגדים בין מצבי גלישה שכיחים לבין תמונות, תוך חשיבה על המצב המצוי מול הרצוי.

[📄 הנחיות למנחה](#)

[📄 פעילות לתלמיד \(בכיתה, בכיתה מחשב\)](#)

שעון החול

ניהול זמן ברשת – נמצא בערכת בלב הקהילה

פעילות להורים וילדים בנושא גלישה נבונה

רשת האינטרנט מתאפיינת כיום בדרכי תקשורת מרובות המאפשרות נגישות קלה לעולם עשיר ומגוון במידע מסוגים שונים. הרשת שהפכה זה מכבר לחלק מחיינו וחיי תלמידנו מעוררת סוגיות התנהגותיות ואתיות שיש לתת עליהן את הדעת. סביבה זו מזמנת לתלמידים מצבים שונים, מורכבים ובלתי צפויים הנובעים ממבנה מבוזר של הרשת וחוסר פיקוח, מצבים המאפשרים תופעות כגון: חשיפה לתכנים מזיקים (פורנוגרפיה, סמים, אלימות, וכו'), פרסום מידע מוגן, הפצה של דברי נאצה, ניצול אנונימיות וכלי התקשורת האינטרנטיים למטרות פליליות, העתקות, אי שמירה על זכויות יוצרים ועוד.

לצד העבודה החינוכית והקניית הכישורים הדרושים לגלישה נבונה בבית הספר, מוצעת פעילות זו הבאה להרחיב את מעורבות ההורים בפעילות ילדיהם ברשת האינטרנט, לפתוח ערוץ לדיאלוג בנושא ולתת כלים להורים ולתלמידים לגלוש בצורה נבונה וליהנות מהרשת במיטבה. בסדנה תחנות הפעלה שונות המשלבות דיאלוג, משחק ויצירה להורה ולילד.

על הפעילות ותחנות הפעלה

הפעילות עם ההורים תתקיים בבית הספר במשך שעתיים (120 דקות) ומתאימה לכיתות א'-ו'. לרשות בית הספר הצעות הפעלה מגוונות לבחירה. פעילות "אנחנו מסכימים..." אינה לבחירה ועליה להתקיים כפעילות מסכמת בכל שכבה גיל בכיתת האם. כל פעילות תתקיים בתחנה שונה כאשר ההורים והילדים יעברו בין התחנות.

הפעילות לפי שכבות גיל

- א'-ג': מומלץ לבחור **ארבע** הפעלות שונות. משך כל תחנה 25-30 דקות.
- ד'-ו': מומלץ לבחור **שש** הפעלות שונות. משך כל תחנה 15-20 דקות.

[לערכה המלאה](#)

פעילות לשכבות א'-ג

תחנה 3 **עצור אותי** (התמרור שלי)

המשתתפים יצרו תמרור אזהרה או הוריה לאחד הכללים (מתוך רשימה מוצעת) לגלישה נבונה. ניתן ליצור היגד אישי אחר. לרשות המשתתפים דפים משוכפלים בהם תווי מתאר של תמרורי אזהרה והוריה ומגוון תמונות אותן ניתן לשלב בתוך התמרור וחומרי יצירה. הפועלים בתחנה יצרו על גבי שמינית בריסטול את התמרור שלהם בעזרת החומרים העומדים לרשותם או על ידי ציור חופשי. ניתן להוסיף הסבר על מה מזהיר ו/או מורה התמרור.

[פעילות לתלמיד](#)

תחנה 5 **חברשת** (משחק מחשב)

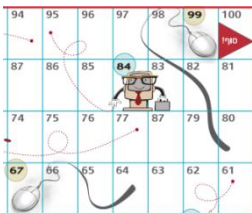

במהלך המשחק נשאלים המשחקים שאלות בדבר התנהלות נבונה ברשת. תשובה נכונה מאפשרת למשתתפים לעשות צעד נוסף ליציאה מהמבוך. מענה נכון על כל השאלות יאפשר יציאה מהמבוך וקבלת תעודת גולש נבון.

[פעילות לתלמיד](#)

[למצגת הפעילות](#)

תחנה 6 **מסכים ועכברים** (סולמות וחבלים)

בתחנה זו משחק לוח מסלול "מסכים ועכברים" (על בסיס סולמות וחבלים). במסלול המשחק סולמות הבנויים ממסכים. אם יענו נכון על שאלות בנושא גלישה נבונה יוכלו לקצר את דרכם ברשת ולטפס במעלה המסכים. אם יענו לא נכון, יישארו במקומם. אם יפגשו עכברי מחשב (חבלים) יאלצו לחזור אחורנית במסלולכם במסלול במידה ויענו לא נכון על שאלה. אם יפתרו שאלה נכון יוכלו להישאר במקומכם.

[הוראות משחק](#)

[ללוח המשחק](#)

תחנה 7 **אני מכיר את הרשת** (משחק רביעיות)

במשחק רביעיות זה יכירו התלמידים כלים שונים בהם משתמשים ברשת, ילמדו למה הם משמשים מה יתרונותיהם ומה חסרונותיהם וכיצד מומלץ להשתמש בהם.

[הוראות משחק](#)

[לקלפי המשחק](#)

תחנה 8 **נזהרים ברשת** (משחק רביעיות)

נזהרים ברשת הינו משחק רביעיות העוסק בהתנהלות ושימוש התלמיד בכלים השונים של הרשת כגון פורום , צ'אט, אתר וכד'. במשחק נדרש כל תלמיד לאסוף את ארבעת כללי התנהגות לכל כלי ברשת. מנצח התלמיד שבידיו יש את מספר הרביעיות גדול ביותר.

[פעילות לתלמיד](#)

תחנה 10 **זה העולם שלי – נא להכיר!** (שאלון הרגלי גלישה אישיים)

האינטרנט משמש אותנו בחיי היום יום. הורים וילדים, לכל אחד יש מקום, עניין וכלים בהם הוא משתמש ברשת. בפעילות נפתח ערוץ לדיאלוג בעזרת שאלון זהה להורה ולילד סביב פעילותם האישית ברשת. הדיאלוג יאפשר להורה לפתח נושאי שיחה משותפים ולהכיר את עולמו של הילד ברשת. ההורה יוכל להגדיל את מעורבותו בגלישה של ילדיו, לשמש אוזן קשבת בשעת הצורך ולעזור לילד להפוך לגולש נבון.

[פעילות לתלמיד](#)

תחנה 11 **אנחנו מסכימים.... על כללים לגלישה נבונה**

במהלך הפעילויות בתחנות השונות נחשפו ההורים והתלמידים ליתרונות וחסרונות הרשת ולסכנות הטמונות בה. פעילות "אנחנו מסכימים..." מתקיימת כפעילות מסכמת המאפשרת לכל הורה וילד לנסח את כללי ההתנהגות וההתנהלות הנבונה והמושכלת של ילדם ברשת האינטרנט.

[פעילות לתלמיד](#)

[ההסכם](#)

פעילות לשכבות ד'-ו'

תחנה 1 כן, לא ולמה? (יתרונות וחסרונות הרשת)

במהלך הפעילות דנים ההורה והילד או מספר ילדים והורים על ההיגדים בדף המשימה. המשתתפים מתבקשים לסמן בדף המשימה האם מדובר ביתרון או בחסרון של הרשת או שניהם גם יחד לנמק ו/או להסביר את החלטתם. במידה ומתגלה קושי להחליט אודות היגד מסוים, ניתן יהיה לקבל ממפעיל התחנה דף בקרה עם הסבר. בסיום הפעילות יוכל כל הורה ותלמיד לבדוק את דף המשימה בעזרת דף הבקרה.

[פעילות לתלמיד](#)

תחנה 2 סיפרו לי ש.... (מאירוע לכלל)

בפעילות פוגשים התלמידים והוריהם אירועים המתארים מצבים בהם עלולים התלמיד/ה להיתקל ברשת. בפעילות מתבקשים התלמיד/ה וההורה לקרוא 2 אירועים ולענות על השאלות לגבי כל אירוע. לאחר שענו הם מתבקשים לשוחח על האירוע עם חברים אחרים ולבדוק מה הן דרכי ההתמודדות שהציעו החברים השונים לגבי האירוע שקראו ולנסח כלל להתנהגות במקרה דומה. בסיום הפעילות מרכזים את כל הכללים על הלוח.

[פעילות לתלמיד](#) (פעילות שפותחה ע"י ביה"ס "שיפר" פתח תקווה)

תחנה 3 עצור אותי (התמרור שלי)

המשתתפים יצרו תמרור אזהרה או הוריה לאחד הכללים (מתוך רשימה מוצעת) לגלישה נבונה. ניתן ליצור היגד אישי אחר. לרשות המשתתפים דפים משוכפלים בהם תווי מתאר של תמרורי אזהרה והוריה ומגוון תמונות אותן ניתן לשלב בתוך התמרור וחומרי יצירה. הפועלים בתחנה יצרו על גבי שמינית בריסטול את התמרור שלהם בעזרת החומרים העומדים לרשותם או על ידי ציור חופשי. ניתן להוסיף הסבר על מה מזהיר ו/או מורה התמרור.

[פעילות לתלמיד](#)

תחנה 4 מי רוצה להיות מיליונר (משחק מחשב)

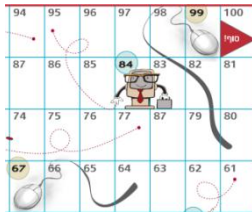
במהלך הפעילות נשאלים המשחקים שאלות בדבר התנהלות נבונה ברשת. תשובה נכונה מזכה את המשתתפים בסכום כסף ובמעבר לשאלה הבאה עד לזכייה במיליון. המשחק בנוי בפורמט המשחק "מי רוצה להיות מיליונר" ולמשתתפים יש אפשרות לשאול את דעת הקהל או להשתמש באפשרות 50:50. גולש נבון יזכה במיליון.

[הוראות המשחק](#)

[למשחק](#)

תחנה 6 **מסכים ועכברים** (סולמות וחבלים)

בתחנה זו משחק לוח מסלול "מסכים ועכברים" (על בסיס סולמות וחבלים). במסלול המשחק סולמות הבנויים ממסכים. אם יענו נכון על שאלות בנושא גלישה נבונה יוכלו לקצר את דרכם ברשת ולטפס במעלה המסכים. אם יענו לא נכון, יישארו במקומם. אם יפגשו עכברי מחשב (חבלים) יאלצו לחזור אחורנית במסלולכם במסלול במידה ויענו לא נכון על שאלה. אם יפתרו שאלה נכון יוכלו להישאר במקומכם.

[הוראות משחק](#)

[ללוח המשחק](#)

תחנה 7 **אני מכיר את הרשת** (משחק רביעיות)

במשחק רביעיות זה יכירו התלמידים כלים שונים בהם משתמשים ברשת, ילמדו למה הם משמשים מה יתרונותיהם ומה חסרונותיהם וכיצד מומלץ להשתמש בהם.

[הוראות המשחק](#)

[לקלפי המשחק](#)

תחנה 9 **שעון החול שלנו**

כאשר אנו גולשים ברשת אנו לא שמים לב איך הזמן רץ... מתברר, כי תלמידים רבים מבליים שעות מול המסך ולכך השפעה ברורה על חיי החברה ופעילות הפנאי של המשתמש (הללו מתקצרים ככל שהמשתמש מקדיש יותר שעות לשימוש באינטרנט) וכי עוצמת ההשפעה כפופה לכמות זמן הגלישה.

פעילות זו תעסוק בניסיון להבנות 'זמן מחשב'. איננו מעוניינים לאסור על הילד להשתמש באינטרנט לחלוטין אלא להציב גבולות ברורים לגבי זמן השימוש. תוך מתן אחריות לילד עצמו. צעד לקראת הקניית הרגלי גלישה נכונים תחת הנחיה המהווים מפתח להצלחת הילד בעולם הטכנולוגי של המאה העשרים ואחת.

פעילות זו יכולה להתבצע במעבדת המחשבים. במידה ואין נגישות למעבדה ניתן לביצוע בכיתה.

[פעילות לתלמיד](#)

תחנה 10 זה העולם שלי – נא להכיר! (שאלון הרגלי גלישה אישיים)

האינטרנט משמש אותנו בחיי היום יום. הורים וילדים, לכל אחד יש מקום, עניין וכלים בהם הוא משתמש ברשת. בפעילות נפתח ערוץ לדיאלוג בעזרת שאלון זהה להורה ולילד סביב פעילותם האישית ברשת. הדיאלוג יאפשר להורה לפתח נושאי שיחה משותפים ולהכיר את עולמו של הילד ברשת. ההורה יוכל להגדיל את מעורבותו בגלישה של ילדיו, לשמש אוזן קשבת בשעת הצורך ולעזור לילד להפוך לגולש נבון.

[פעילות לתלמיד](#)

תחנה 11 אנחנו מסכימים.... על כללים לגלישה נבונה

במהלך הפעילויות בתחנות השונות נחשפו ההורים והתלמידים ליתרונות וחסרונות הרשת ולסכנות הטמונות בה. פעילות "אנחנו מסכימים..." מתקיימת כפעילות מסכמת המאפשרת לכל הורה וילד לנסח את כללי ההתנהגות וההתנהלות הנבונה והמושכלת של ילדם ברשת האינטרנט.

[פעילות לתלמיד](#)
[ההסכם](#)

אמנות לגלישה בטוחה

אחת הדרכים לגיבוש כללי התנהגות היא ליצור הסכם ולנסח כללים ברורים של עשה, אל תעשה. גיבוש כללים סדורים יוצרים מסגרת התנהלות בטוחה לילד ולהורה ומהווים מעין עוגן לחזור עליו במידה וכללים הופרו. לפניכם מספר פעילויות ליצירת אמנה לגלישה בטוחה ברשת. לפניכם מספר פעילויות שמטרתן ניסוח כללי התנהגות מוסכמים:

רישיון לגלישה בטוחה

שכבת גיל: ד' – ו'

הפעילות מחדדת את הקשר בין תמרורי אזהרה בכביש לבין אזהרה ברשת. על התלמיד לזהות מצבים בהם תמרורי דרכים יכולים לשמש גם כתמרורי זהירות ברשת.

 [הנחיות למנחה](#)

 [פעילות לתלמיד](#)

תעודה לגולש הנבון

שכבת גיל: א' – ו'

בהמשך לפעילויות העוסקות בגלישה בטוחה ניתן להשתמש בטפסים הבאים:

 [כללים לגולש הנבון](#)

 [תעודת "גולש נבון"](#)

פעילות נוספת העוסקת באמנה לגלישה בטוחה נמצאת [בערכת בלב הקהילה](#) – תחנה 11

סרטונים

לפניכם מגוון סרטונים העוסקים בהכרות עם מרחבי הרשת, סיפורי מקרה מהארץ ומהעולם, ניתן לשלבם במערכי שיעור וכגירוי לשיח בנושא.

כללי התנהגות ובטיחות ברשת

- [בטיחות באינטרנט](#) תום ומובי מבררים אלו סכנות נמצאות ברשת האינטרנט ומציעים לנו לאמץ כללי עשה ואל תעשה במהלך הגלישה
שכבת גיל: ג' - ז'
פיתוח: בריינפופ
- [אתיקה באינטרנט](#) התקשורת באינטרנט שינתה לגמרי את הדרך שבה אנחנו מתקשרים זה עם זה. תום ומובי מסבירים כיצד כללי ההתנהגות בחיים האמיתיים מתקיימים גם בתקשורת הדיגיטלית
שכבת גיל: ג' - ז'
פיתוח: בריינפופ
- [דוא"ל ומסרים מידיים](#) תום ומובי מציגים את האופן שבו פועלים הדואר האלקטרוני ומערכת המסרים המידיים וכיצד להשתמש בהם ביעילות
שכבת גיל: ג' - ז'
פיתוח: בריינפופ
- [מה החסרונות של החיים ברשת?](#)
שכבת גיל: חט"ב חט"ע
מתוך שוונג - ערוץ 23 - הטלוויזיה החינוכית

מידע אישי ברשת

- [תיק עבודות](#) תמונות שצולמו בתמימות, עושות את דרכן לאתר פורנו
שכבת גיל: ד' - חט"ע
פיתוח: מייקרופט
- [סיפורה של מייגן](#) - סרטון על מייגן המצלמת תמונה אינטימית של עצמה בשירותים של ביה"ס.
שכבת גיל: ז' - יב'
פיתוח: Insafe
- סרטון המעביר את המסר כי ברגע שמפרסמים מידע ברשת (תמונות/סיפורים) יש לקחת בחשבון שאין יותר [שליטה על המידע](#), מה יעשה איתו ולמי הוא יגיע.
שכבת גיל: ג' - ו'
פיתוח: ערוץ הילדים ואיגוד האינטרנט הישראלי
- סרטון המעביר את המסר כי [אין לתת לאף אחד פרטים אישיים](#) בצ'אט.
שכבת גיל: ג' - ו'
פיתוח: ערוץ הילדים ואיגוד האינטרנט הישראלי

- [פרטיות המידע](#) - תום ומובי יסבירו לכם כיצד לשמור את הפרטים האישיים שלכם לעצמכם. כמו כן תלמדו לזהות את את ההונאות הנפוצות ברשת וכיצד להימנע מהן.
שכבת גיל: ג' - ז'
פיתוח: בריינפופ

בריונות ברשת

- [לייק](#) - סרטון המציג התכתבויות של ילדים בפייסבוק כשהמכנה המשותף הוא שנאה והסתה נגד ילדים או מורים.
שכבת גיל: ד' - יב'
פיתוח: המינהל למדע וטכנולוגיה
- [הטרדה ברשת](#) - תום ומובי מסבירים כיצד להתמודד עם בריוני ברשת, ומציעים שיטות שונות שיגרמו לגלישה נעימה ובטוחה
שכבת גיל: ג' - ז'
פיתוח: בריינפופ
- [ציאט בלי רחמים](#) - סרטון המציג בריונות מילולית ברשת
שכבת גיל: ה' - ט'
פיתוח: מייקרוסופט
- [בריונות](#) - למה יש ילדים שמציקים לילדים אחרים ואיך אפשר לגרום להם להפסיק? תום ומובי עונים על שאלה זו שהיא אקטואלית בהקשר של רשת האינטרנט כמו שהיא אקטואלית במציאות
שכבת גיל: ג' - ז'
פיתוח: בריינפופ

תקשורת ומפגשים ברשת

- [סיפורו של תום](#) - סרטון על תום המכיר חבר דרך הרשת
שכבת גיל: ז' - יב'
פיתוח: Insafe
- [בליינד דייט](#) סרטון המתאר נערה אשר נפגשת עם זר שהכירה בציאט
שכבת גיל: ד' - חט"ע
פיתוח: מייקרוסופט
- סרטון המעביר את המסר כי [לא מאשרים חברות למי שלא מכירים](#).
שכבת גיל: ג' - ו'
פיתוח: ערוץ הילדים ואיגוד האינטרנט הישראלי
- סרטון המעביר את המסר כי [אין להיפגש עם זרים](#) שמכירים בפורומים
שכבת גיל: ג' - ו'
פיתוח: ערוץ הילדים ואיגוד האינטרנט הישראלי
- [האם מחשב יכול להוות תחליף לחיי תברה?](#)
שכבת גיל: חט"ב חט"ע
מתוך שוונג - ערוץ 23 - הטלוויזיה החינוכית

-
- [כיפה אדומה](#) מפגש עם זר ברשת
שכבת גיל: ד' - חטי"ע
מתוך שוונג - ערוץ 23 - הטלוויזיה החינוכית
 - [הטרידו אותך פעם באינטרנט?](#)
שכבת גיל: ד' - חטי"ע
מתוך שוונג - ערוץ 23 - הטלוויזיה החינוכית
 - [Connected](#) – סרטון אנימציה המתאר מפגש עם קשר הנרקם ברשת
שכבת גיל: ד' - ט'
פיתוח: דיוויד הופמן וקמילה פרננדז
-

רשתות חברתיות

[רשתות חברתיות](#) - תום ומובי מסבירים על מה כל הרעש וכיצד ניתן לגלוש באתרים הללו ביעילות, בהנאה ובביטחון.
שכבת גיל: ג' – ז'
פיתוח: בריינפופ

סרטונים נוספים מבית האיחוד האירופי

יסודי-חטי"ע
מגוון [סרטונים](#) העוסקים בגלישה בטוחה ברשת מתוך אתר האיחוד האירופי. יש לשים לב לשפת הסרטון.

משחקים

משחק הוא דרך נפלאה ללמוד. לפניכם מגוון משחקים שפותחו בנושאים שונים העוסקים בהיבטים שונים בגלישה בטוחה ברשת, כמפורט מטה. ניתן לשלבם במערכי שיעור המפורסמים באוגדן זה או להשתמש איתם באופן עצמאי.

מי רוצה להיות מיליונר

שכבת גיל: חטי"ב – חטי"ע

דואר זבל – הכרות דרך משחק עם חוק דואר הזבל וכיצד ניתן להימנע מקבלת דואר מסוג זה

[הנחיות למנחה](#)

[למשחק](#)

מי רוצה להיות מיליונר

שכבת גיל: חטי"ב – חטי"ע

משחק שמטרתו להגיע למיליון שקלים על ידי מענה נכון לשאלות. משחק - מי רוצה להיות גולש בטוח באינטרנט ולזכות במיליון \$?

[למשחק בעברית, בערבית](#)

מה במשבצת

שכבת גיל: ה- חטי"ב

משחק העוסק בהבחנה בין מקרים שונים בהתאם למידת מוסריותם והאם הם חוקיים אם לווא. הפעילות מעוררת דיון כיתתי בסוגיות שונות מחיי התלמידים. המשחק מוצע בשני סוגי קבצים:

[משחק עברית, ערבית](#)

גרסה [מותאמת ללוח אינטראקטיבי מסוג Promethean](#) ניתן להוריד את [התכנה עצמה](#) מהרשת כך שניתן יהיה לעבוד עם הקובץ הני"ל על כל לוח אינטראקטיבי וגם באמצעות עכבר המחשב.

למה חווה?

שכבת גיל: ה- חטי"ב

פעילות העוסקת בפיתוח שיקולי דעת שעל תלמידים לתת את הדעת במשחקי רשת

מרוכי משתתפים. [הנחיות למנחה](#) [משחק](#)

חברשת

שכבת גיל : ד'- ו'

מבוך בו יש למצוא את הדרך הנכונה בעזרת ידיעת כללי גלישה בטוחה

[למשחק עברית, ערבית](#)

מה הסיסמא

שכבת גיל : ד'- ו'

משחק בו שישה היגדים, החלטה נכונה מקדמת לנצחון ולגילוי הקוד

[למשחק עברית, ערבית](#)

תפזורת חכמה – אבטחת מידע

שכבת גיל : ד'- ו'

תפזורת בה מונחים מהעולם הווירטואלי. בסיום יישארו אותיות לא צבועות, אותן יש לסמן ולגלות מספר כללים על גלישה בטוחה ברשת

[הנחיות למנחה](#)

[פעילות](#)

אני והאינטרנט - בחן את עצמך

שכבת גיל : ד'- חטי"ע

אני והאינטרנט שאלון מקוון ברשת

[לפעילות לתלמיד](#)

גולשים על בטוח

שכבת גיל : א' - ג'

הרפתקה של שלושה צבים חביבים - שלי, נוני וימי הגולשים ברשת ולומדים כיצד להתנהג בה

[למשחק](#)

משחקים נוספים : מסכים ועכברים, רביעות – [בערכת בלב הקהילה](#)

ציידי הפרסומות

שכבת גיל : ד'-ה'

משחק זיהוי סוגים שונים של פרסומות ותכנים שיווקיים המסתתרים בתוך תכניות טלוויזיה, פרסומות טלוויזיה, מנועי חיפוש, אתרי אינטרנט, הודעות בסלולר ועוד.

[למשחק](#)

פיתוח : גלים (נדרשת סיסמת כניסה)

עריכה :

לימור הררי - אתיקה ומוגנות ברשת, גף יישומי מחשב, המינהל למדע וטכנולוגיה
נועה אשל - רכזת הטמעה למידה מרחוק, גף יישומי מחשב, המינהל למדע וטכנולוגיה